Ч. 261 (14.510). Львів, середа 18. листопада 1936. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“. Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четверрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-61. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Відгук закордону на нову німецьку бомбу.

РИМ, 17. 11. Стефані. Італію зовсім не занепокоїло те, що Німеччина виповіла постанови про річну плавбу: раз — що Італія у тій справі безпосередньо не зацікавлена, друге — що ті постанови уже зревідовано у двобічних договорах Німеччини зі сигнатарями Версаю. Коли Німеччина осягнула рівноправність в настільки важних справах як зброєння чи ремілітаризація Надренії, можна було припускати, що нарушить вона і менш важні постанови.

БРЮССЕЛЬ, 17. 11. ПАТ. Міністер закордоних справ переговорював учора пополудні з французьким амбасадором про постанови версайського мира у справі річної плавби, що їх Німеччина виповіла.

Програма панамериканської конференції.

ВАШИНГТОН, 17. 11. ПАТ. Панамериканська мирова конференція, що пічнеться в Буенос Айрес 1. грудня ц. р., має за завдання: доповнити істнуючі противоєнні договори, устійнити права й обовязки невтральних держав, поліпшити комунікацію в Америці, наладнати обміну професорів і студентів та зреформувати торговельні взаємини.

„СВІТОВИЙ МИР ВАЖНІШИЙ, НІЖ СТРАЙК МОРЯКІВ“.

ВАШИНГТОН, 17. 11. ПАТ. Нині през. Рузвельт всідає на корабель, щоб виїхати на панамериканську конференцію. Вчора посадники портових міст просили Рузвельта особисто інтервеніювати у справі страйку моряків та портових робітників, але він відмовився, мовляв: „Мушу їхати до Буенос Айрес, бо справа світового мира важніша від справи страйку“, та радив працедавцям приступити до переговорів з робітниками.

Посадники видали відозву, взиваючи обі сторони піддатися арбітражеві; през. Рузвельта просили заіменувати дві розємчі комісії, одну для пристаней Атлянтійського Океану, другу — для Тихого.

ВАШИНГТОН, 17. 11. ПАТ. Підчас подорожі до Буенос Айрес през. Рузвельт затримається один день в Ріо де Жанейро, 1. грудня буде присутний на отворенні мирової конференції, 2. грудня виїде до Злучених Держав.

Палата громад ухвалила закон про збереження публичного ладу.

ЛЬОНДОН, 17. 11. ПАТ. На вчорашньому пополудневому засіданні палата громад ухвалила закон про збереження публичного ладу, що заборонює носити партійні однострої, вводить обмеження маніфестацій і т. п.

Мадрид у руїнах.

БОЇ У ПОВІТРЮ.

МАДРИД, 17. 11. Авас. **Нац. літаки збомбардували вчора вечором місто в кількох місцях бомбами з дуже великою вибуховою силою та запальні. Дуже багато вбитих і ранених,** два шпиталі та склад дров горять; над містом велика луна. В бюрі Аваса страшна горяч від пожежі недалеких домів. Протилетунські гармати і скоростріли не переривали вогня, але нац. літаки відлетіли щойно коло 20. години.

МАДРИД, 17. 11. ПАТ. Як повідомляє мін-во летунства, вчора пополудні 23 червоні мисливські літаки заатакували 7 бомбових і 8 мисливських нац. літаків, що перелітали над Мадридом та зістрілили 5 нац. літаків. Інша ескадра бомбардувала двірець у Саляманці; кілька будинків згоріло, чимало воєнного матеріялу знищено. Третя ескадра рівночасно збомбардувала арсенал і пристань у Кадіксі.

Перемога національних військ на північному заході Мадриду.

АВІЛЯ, 17. 11. Авас. Блискавичний наступ полковника Яґе на північно-західну частину Мадриду засадничо змінив положення. **Нац. війська заняли укріплення столиці саме в місці, де — здавалося — вони нездобуті.** З підмогою артилерії, повзів та літаків нац. війська посунулися вздовж берегу р. Манзанарес і **заняли університетську дільницю, опісля наступом на багнети і гранати, рільничу школу та західний парк і посунулися до Пазео де Розалес. Червоні міліціонери з початку боронилися завзято, кілька годин тривав рукопашний бій, опісля червоні відступили до укріплень — бої перенеслися до самого міста, де вибухла велика паніка; населення масово утікає** до північно-східних дільниць. З ново здобутих позицій нац. війська широким на 40 метрів бульваром зможуть підійти аж до Куатро Камінос, на півночі Мадриду. **Місто сильно збомбардоване, пожежі тревали цілу ніч.** Одно стрільно ушкодило дах французької амбасади.

СЕВІЛЛЯ, 17. 11. ПАТ. Ґен. Кейпо де Ляно відчитав перед мікрофоном комунікат головної кватири, який повідомляє, що **нац. війська заняли в Мадриді цілу університетську дільницю і Каза де Валяскез.**

НА ЗДОБУТИХ СТАНОВИЩАХ.

САЛЯМАНКА, 17. 11. ПАТ. Вчора нац. війська укопили здобуті в неділю позиції та навязали лучбу між обома берегами ріки. Через ріку правильно перевозять харчі та воєнний матеріял. Нац. літаки знову збомбардували північний двірець з околицею; 2 червоні літаки зістрілено. Нац. війська окружили на північ від Мадриду 2-тисячний червоний відділ.

СТРАТЕГІЧНО ВАЖНІ БУДІВЛІ В РУКАХ НАЦ. ВІЙСЬК.

РАБАТ, 17. 11. ПАТ. Радіо з Кадіксу повідомляє: Нац. війська заняли вже богато мадридських вулиць. **Зі занятих позицій найбільше значіння має університетська дільниця і рільнича академія, що панує над 3/4 міста.** Вчора посунулися нац. війська у глибину Мадриду на 2 км; найбільш завзяті бої йшли за Пазео де Розалес. **Нац. війська заатакували зали армії та зайняли Кохестріну і Сан Андре дель Конхесто.**

Під Ескуріялем червоним не пощастило перервати обруч нац. військ.

ЧЕРВОНІ ПОТВЕРДЖУЮТЬ, ЩО НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ПЕРЕЙШЛИ РІКУ МАНЗАНАРЕС.

МАДРИД, 17. 11. ПАТ. Червоні зробили вчора кілька наступів на відтинку Каза дель Кампо, де нац. війська перейшли р. Манзанарес. Червоні літаки бомбардували нац. позиції. Під вечір скріпилася акція червоної артилерії.

—o—

Буковинський листопад.

Чернівці, 12. XI. 1936.

11. листопада ц. р. минуло 18 років, від коли румунські війська заняли Буковину. З цієї нагоди згадала й рум. преса листопадові події на Буковині.

Старий декан румунської преси, щоденник „Універсул“, помістив у ч. 313. з 12. XI. статтю п. н. „Визволення Буковини“. Вірний своїй „курієрковій“ традиції „Універсул“ не пропустив нагоди, щоб не пригадати своїм читачам дещо про „румунський шовінізм“. Аби виповнити свою вступну статтю свіжими „історичними сенсаціями“, „Універсул“ із полудневою уявою приносить „нові подробиці“. Такі подробиці міняються що-року і залежать від особистого настрою знавця „рутенських“ справ шефа-редактора Лунгулеска та його провінціяльного доношика проф. Л. Лонґіна.

Цим разом присвячує „Універсул“ першу сторінку споминові про переворот на Буковині.

„Кілька тижнів перед оголошенням злуки Буковини з Румунією трапилась подія, яку мусимо собі щорічно пригадувати, аби не забути на душевний настрій українського населення цієї провінції. Хоч румуни проголосили відділення Буковини від Австрії, так як це передбачила засада самовизначення народів, всеж надибали вони спротив рутенів. Під впливом князя-авантурника Вільгельма, якому приобіцяно корону „українського королівства“ (!), під впливом київських агентів та в порозумінні із провідниками українського руху в Галичині, буковинські рутени проголосили злуку Буковини з українською державою. На 18. X. 1918. Українська Нац. Рада у Львові, під проводом агітатора (!) Петрушевича прилучила до західної української держави буковинські повіти: Чернівці, Кіцмань, Заставна, Вашківці, Строожинці, Серет та Марморощину! Коли буковинські рутени довідалися про рішення львівської Ради, то й вони поспішилися скликати подібну „раду“ в Чернівцях. Таку „раду“ скликали вони вже на 3. XI. 1918., аби випередити румунів. Згідно із постановами Буковинської Ради, чернівські рутени заняли на 6. XI. 1918. р. військові та цивільні установи“.

Далі згадує „Універсул“ про реакцію румунських політиків, які не були всилі нічого іншого вдіяти, як тільки просити військової помочі в румунського уряду, що саме перебував в Яссах.

„І дійсно, на 8. XI. 1918. р. румунська VIII-а дивізія переступила границю Буковини, тої старої провінції молдаванських воєводів, щоб на 11. XI. заняти Чернівці. Рутенські агітатори знали добре історичні та етнічні права румунів і коли рутени зневажили ці права своїми постановами із 6. XI. 1918. р., то тоді вони не могли мати певности, що їх рішення будуть остаточні“.

Не тільки професійний націоналіст „Універсул“, але також його ліва, совітофільська, суперниця „Діміняца“ вживає тих самих „історичних джерел“. У засаді „признають кожному народові святе право самовизначення“ — тільки рішення чернівської „Ради“ не можуть визнати...

І рік-річно появляються нові „матеріяли“ до історії Буковини. Ось згадаємо про один новий такий „факт“, який подає буковинський кореспондент „Діміняци“ п. Кососкі (справді румунське імя!):

„Заступники всіх (?) політичних партій на Буковині зійшлися на памятнім зїзді в Чернівцях

27. X. 1918., та проголосили злуку Буковини із Румунією".

Це суща вигадка, бо навіть такі явні вороги „буковинської ірредентн", як теперішній міністр і ректор проф. Ністор та проф. держ. права п. Алексіяну признають, що на зїзді із 27. X. 1918. були присутні тільки румунські посли (австрійського парляменту) та нечисленна місцева румунська інтелігенція.

Згадані „всі політичні партії на Буковині" не мали там своїх представників. Коли військо заняло всю Буковину (отже вже в другій половині листопада 1918.), аж тоді прилучились до рішень „румунської конституанти" спершу польські леґіонери (були і такі на Буковині, хоч дуже мало), пізніше частина жидів і при кінці німці.

З обуренням згадує проф. Ністор (у своїй книжці „Проблема Украінеана"), що українці не прилучились до постанов „конституанти". А проф. історії Кандя тепер голова партії „національного фронту" буковинської округи, якою про водить д-р Вайда Воевод) заявив раз у роспалі парляментарної дебати: „Ми забрали українцям права тому, що вони не хотіли стати льояльними громадянами і не заявилися за злукою Буковини з Великою Румунією".

Але це не стримує провінціяльного журналіста вигадувати нові історичні факти:

„В тім часі вибух конфлікт між українською „радою" у Львові — і румунською „конституантою".

Жалуємо що п. К. не відважується подати кілька подробиць цього конфлікту, про який досі так мало відомо! Зате згадує наш „історик" про український леґіон під командою архикнязя Вільгельма, що міг заняти всю Буковину. А в дійсности була це тільки одна сотня УСС, яку відкликали ще на 1. XI. 1918. до Львова.

Зовсім не відповідає теж правді таке твердження, що: „Від 6. до 11. листопада банди українських вояків тероризували місто Чернівці та інші місцевости Буковини. Частини українського леґіону знищили військові магазини" і т. д. Якби в ту пору були на Буковині частини українського леґіону, то тоді президент Буковини, бл. п. інсп. Омелян Попович не був би переговорював із румунським послом Аврелем Ончулом, про поділ Буковини на дві частини.

Про цю умову між през. Поповичем та пос. Ончулом читаємо у спомннах рум. резерв. майора А. Йонеска, таке:

„Ончул розгнівався, коли почув, що румунська армія під проводом генерала Задіка дістала строгий наказ переступити кордон Буковини та заняти цю провінцію аж до історичних границь над ріками Черемош та Дністер. Ончул протестував і проти переходу границі Серет (приблизна етнографічна границя між українським і румунським населенням Буковини), бо вибрані представники населення рішили згідно із Вільсонівською тезою та на підставі спільного протоколу із 6. XI. 1918., що полуднева Буковина (до Серету) під назвою „Молдова де сус" (Горішня Молдавія) належиться румунам, а друга частина припаде українцям. Далі рішено, що краєві комісаріяти (північної та полудневої Буковини) мають спільну столицю: місто Чернівці...

Але ґенерал Задік знайшов виправдання, кажучи:

„Населення нас бажає. А рум. комісаріят потребує свого війська".

В той час український комісаріят залишився без військової охорони, бо його єдина охорона сотня УСС-ів була вже в окопах під Львовом.

Все-ж, під енергійним проводом військового команданта міста Чернівців, пор. Ількa Поповича створено тимчасову міліцію для вдержання спокою в місті, які залили полонені, що верталнсь з усіх колишніх фронтів.

Про цю міліцію добровольців згадував і третій більший букарештенський денник „Курентул". Розуміється не для похвали.

У своїй святочній статті писав „Курентул" про передачу влади: „Коли намісник Австрії граф Гецендорф побачив, що перед його державною палатою появилась чета українських добровольців — сказав пор. І. Поповичеві: „Відступаю перед силою".

Але дійсна сила — одна румунська дивізія вже перейшла тоді кордони Буковини...

O—ко.

АБО — АБО.

ЗА НЕГАЙНУ ДОПОМОГУ РІДНІЙ ШКОЛІ.

У вирі світових і національних подій, що ними зацікавлює нас преса, громадянство час до часу немов призабуває на справи буденні, здається — менше вартні. Тим то й не дивно, що без пригадки переходять незамітно великі діла щоденної, важкої, відповідальної і далекосяглої праці нашої Рідної Школи. Зрештою неодин подумає: там є Старшина Кружка, є й Головна Управа. Нехай вони про це думають.

Та думати — вони про це думають. Але що з того, як нема доброї волі продумане перевести в діло, виконати?

Наказав останній Загальний Зїзд Р. Ш. визначити кожному повітові скільки від нього менш-більш надіється Головна Управа на покриття своїх великих рідношкільних видатків. Головна Управа це зробила, хоч при цьому набралася й великих неприємностей. І що з того? Що правда, то 20 повітів навіть перевищило сподівані суми. Деякі навіть значно перевищили (Львів місто замість 20.000 зол. — 23.731 зол., Львів повіт зам. 3.620 — 4.834 зол., Калуш зам. 3.120 — 4.519 зол.) Між тими, що переступили сподівані суми, є навіть такі повіти, що удержують у себе приватні школи Р. Ш. Між ними є й убогі повіти, як Жовква, Ліско, Ярослав, чи хоч би і Рава Руська. Видно, що **при добрій волі й охоті можна багато зробити.**

Одначе головна річ у тому, щоб підтримка Рідної Школи не йшла доривочно, випадково. Рідна Школа веде занадто великі й важні справи, щоб могла вдоволитися лише тим, що комусь збуває. Таж то на удержанні школи — народні, гімназії, фахові, захоронки; таж то сотки дитячих садків; таж то організація, виховання й навчання доросту! Тут не в тому річ, щоб мати під кермою 100 чи 200 тисяч молоді; річ у тому, **щоб одна рука кермувала всією українською молоддю, щоб та молодь була навіяна одним духом!**

От, від вересня почався новий адміністраційний рік у Рідній Школі. Головна Управа проголосила знов Повітовим Союзам, чи Повітовим Кружкам Р. Ш., скільки вона надіється від повіту вже в цьому році. Видатків (до найнижчої міри поменшених) має Головна Управа 15 тисяч зол. на місяць. На це повинна прийти частина членських вкладок, а крім того добровільних датків, цієї „національної данини", 8.000 зол. місячно. А що прийшло? — У вересні прийшло 4.668 зол., у жовтні — 3.721 зол.! А відтак будуть неодни дивуватись, відки береться довг...

Теперішня Головна Управа сплатила в умові великі суми довгу і старалася, як могла, щоб не дати зліцитувати рідношкільного майна у Львові. Цеж наша духова станиця, це лице нації. Але ті заходи, щоб не втратити майна, довели до того, що сьогодні **вчительство в Рідній Школі не плачене за 5 місяців.** Уявіть собі, що Вам не заплатив хтось за 5 днів праці; а всеж неодин має якусь іншу підставу до життя. А тут — 5 місяців! Чим жити, як родину удержати? Так хто тільки мав який кредит, то тратить його. Вийшло таке, що властиво вчительство й загалом службовицтво Рідної Школи рятує цю інституцію своїм самовідреченням, жертвенним трудом, здоровлям своїх родин.

І що на це громадянство? **Що на це Кружки Р. Ш.?** Чи так має бути? Таж Рідна Школа не є установою службовиків. Вона служить для молоді цілої нації, для тієї молоді, що є будучністю нації.

Тому обовязком кожного українця дбати про цю будучність: не тим, що буде ставити тільки свої вимоги до Рідної Школи, але головно тим, що їй поможе, що її піддержить. Як так далі піде ,то навіть важко буде найти людей, що з...

...діймуться належати до Управи. Через нашу непостійність може загинути найкраща справа.

Щож робити?

Негайно зорганізувати поміч! Хто тільки прочитає ці слова, нехай відповість собі в совісти, чи він уже вплатив членську вкладку, чи дав він свій місячний даток? Який? — Що має: гроші, збіжжа, яйця, повісмо чи що. А Кружки Р. Ш. нехай також не передержують у себе грошей; нехай не вижидають, чи припадком не найдеться якась потреба на гроші. Найперша потреба — це підтримати те, що вже є, що росте й розвивається, що дає народові величезну користь, що загалом засвідчує про нас як про живітню націю та запевнює її істнування в будучности.

Тому не вижидаймо „коляди"; не вижидаймо ніякої збірки, тільки кожний про себе згляньтеся таки зараз на велике діло! Кружки Р. Ш., їх Старшини мають бути організаторами, провідниками, добрим і світлим прикладом.

Скажім собі просто: або ми вважаємо, що Рідна Школа конечна, або її не треба і тоді дамо їй загинути; але тоді покажемо себе в наших власних очах і в очах світа недозрілою нацією! Тож „нумо, до праці, брати"! Але — зараз!

Женевська опінія про анґльо-польські наради.

Женева, 12. листопада 1936.

Льондонські відвідини полк. Бека приняли в колах Ліги Націй наскрізь прихильно. Формально Л. Н. тим часом не має до льондонських нарад ніякого відношення. Там не підписано ніякого документу, який би обовязував дотичні держави, чи потребував би ствердження женевської установи. Але женевська преса припускає, що сучасні льондонські наради приготовили їх головні учасники вже в часі останнього засідання. вона підкреслює також ту обставину, що становище англійського уряду цілком відповідає засадам Ліги Націй, якої впливи і значіння міністр Іден намагається скріпити. Зобовязання Англії в новім льокарненськім пакті означать цілком точно, а щодо порозуміння між державами европейського Сходу, то для нього Англія не передбачує більших ґарантій, ніж господарські санкції, передбачені у статті 16. пакту Ліги Націй. Своїх поглядів про можливість загального східного пакту польський уряд не змінив і лишається противником двобічних порозумінь. Льокарненські умові він не противиться і готовий приступити до неї.

„Погляди англійські і польські не тотожні, але дуже близькі. Англія хоче бачити на сході сильну і незалежну Польщу. Варшава намагається уникнути надто гострого противенства між авторитативними державами з одного та людовими фронтами і большевизмом з другого боку. Це саме мета англійського міністерства закордонних справ. Воно хоче оперти свою акцію на Лігу Націй. Варшава не ворожа супроти неї, але гадає, що московський вплив тут за великий. і тримається супроти Женеви здалека. Льондон буде старатися усунути ці перешкоди в діяльности Ліги Націй.

Крім цього Варшаві доручено зясувати становище Ліги Націй в Данцігу. Льондон прямує до того, щоб повага до Ліги Націй там була значна. Іде тут не про самий Данціг, а про Лігу Націй, яка залишається основою англійської політики. Видно, що пп. Бек і Іден мають тут ще багато до роботи". („Журналь де Жен. 12. XI.).

У справах порушених у Льондоні візьмуть очевидно відповідну участь і інші держави. У Женеві звертають увагу на те, що деякі англійські та французькі часописи бачать у сучасним незалежнім становищі Польщі між Німеччиною та СССР основу для створення політичної рівноваги не лише на Сході, але і в цілій Европі. Ці часописи вказують на те, що тісні політичні взаємини Польщі з балтійськими державами на півночі та Румунією на півдні витворюють величезну невтральну територію між Балтійським та Чорним Морем, яка у значній мірі усуває небезпеку збройного конфлкіту між СССР та Німеччиною. Ставлячи це політичне завдання перед Польщею, не можна справді оминути питання, яке значіння можуть мати при цьому воєнні Союзи Москви з Францією та ЧСР? Чи в Льондоні та Парижі зрозуміли вже їх зайвість і шкідливість? Пригадавши думку висловлену недавно женевським денником, що неможливість територіяльного поширення є смертю для московського імперіялізму, можна припустити, що Кремль не буде задоволений вислідом льондонських нарад.

М. Давид.

Потомки українських бояр, скажіть своє слово!

Дістаємо отсі рядки з проханням помістити їх у „Ділі":

Польський письменник Ян Віктор помістив у 274 ч. „І.К.Ц." статтю п. н. „Скарби, ктуре марнуєми...". У цій статті, написаній під вражінням „сьвєнта гур" у Сяноці та свого побуту в селі Шляхотська Добра, повіт Сянік, порушив він справу „польскєй шляхти грецко-католіцкєй", що — мовляв — загибає для польщини. У розмові на місці мав він чути нарікання: „...од векуф — каже — називалєм сєн Добржаньскі, а ксьондз змєня назвіско і пржерабя на Добриньскій..."

„Mój syn niedawnym czasem przyniósł metrykę, patrzę — Dobrianśkij. Zgniewałem się i mówię: idź, zdziej mu, niech napisze tak, jak dawniej pisali. Z dziada pradziada tak bywało i tak dalej ma być, ja ojców się nie wyprę. Musiał zmienić. Ale nie wszyscy tak postępują. Coraz więcej zmieniają nazwisko."

„Na wieść o naszym przybyciu zbiegli się sąsiedzi. Przyczłapali starzy, wpadali młodzi, obsiedli ławy, stolki, stawali pod ścianą. Rozpoczęła się gawenda o wszystkiem, a nie skamlali, a nie płakali, a nie mówili o krzywdach, ale słowa ich błyskały jak migot miecza w rękach wojownika, walczącego w słońcu. Słuchamy opowieści przechodzących z pokolenia na pokolenie, legend okrywających szkarłatem ich ród. — Myśmy szlachta polska wyznania grecko-katolickiego, myśmy ramieniem i mieczem Rzeczypospolitej ongiś byli — a dzisiaj... — młody wykrzyknął i uciekł jakby zawstydzony, czy zgaszony milczeniem innych..."

...„Odprowadzili nas ku granicom wsi. — Myśmy Dobrzańscy herbu Leliwa, ród starożytny a szlachetny..."

Українська шляхто з Доброї, чи бачиш, що пишуть про тебе? Потомки українських бояр, скажіть своє слово! Відповіджте масовим членством у „Просвіті", у кооперативі та подвоєною працею над освідомленням цілого села!

Добряни, адже ваш односельчанин Горський зложив на жертівнику Батьківщини своє молодече життя. Чи тямите горді дні у 1918 році, чи тямите соняшний, прекрасний листопад?!

Скажіть, що ви не жертва „рускего ксєндза", але ви свідомі українці, потомки гордих українських бояр! Українське громадянство жде від вас відповіди панові Янові Вікторові. Відізвіться, ми з радістю послухаємо!

О. Улюцький.

Листопадові роковини.

СВЯТО 1. ЛИСТОПАДА У БРАТИСЛАВІ.

Українська кольонія у Братиславі мала членські сходини, на яких д-р Бризгун промовляв на тему: „1. листопад 1918. у Галичині". З ініціятиви д-ра Володщука відслужив д. 1. листопада ц. р. греко-кат. священник о. Галька панахиду за полеглих у визвольній боротьбі.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ В КОМАРНІ.

Дня 1. листопада ц. р. відбулися негайно по Службі Божій святочні сходини в читальні „Просвіти", де коло 200 учасників вислухало реферату адв. О. Утриска про Великі Роковини, при чому вшановано память поляглих однохвилинною мовчанкою. По вечірні відправили в парохіяльній церкві о. Кліш та о. Кузич панахиду при могилі по середині церкви, а о. Кузич виголосив гарну патріотичну проповідь. Співав муж. хор під управою М. Пеленського. Крім того переведено збірку на українських інвалідів.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ В СУДОВІЙ ВИШНІ.

Дня 31. м. м. вечором відправив о. О. Яхимович у церкві Пресв. Тройці панахиду за поляглих при символічній могилі з березовим хрестом і виголосив патріотичну проповідь. В неділю 1. ц. м. о. Яхимович відправив торжественну Службу Божу в наміренні українського народу, опісля панахиду і виголосив відповідну проповідь. Співав місцевий хор, церква була виповнена вщерть.

Вечором відбулися святочні сходини в домівці т-ва „Сокіл", які відкрив голова цього ж т-ва короткою промовою і візвав присутніх, щоб однохвилинною мовчанкою вшанували память поляглих. З черги п. С. Павлович виголосив реферат про значіння листопадових роковин. Відчитав теж уривки з „Листопадових Днів" і відспівано кілька стрілецьких пісень. Свято закінчилося відспіванням нац. гимну. При цій нагоді присутні зложили на українських інвалідів 9.11 зол.

СВЯТОЧНІ АКАДЕМІЇ У БОРЩІВЩИНІ.

Борщівщина святкувала листопадові роковини величаво. Святочні академії з відповідни-

В обороні рідної землі.

Протест проти кольонізаційної акції Підгаєччини.

Дня 15. ц. м. в год. 5-тій пополудні відбулося у Підгайцях районове віче, на яке прибули міщани з Підгаєць та мешканці найближчих сіл. Наради відкрив голова Повітового Народнього Комітету адвокат м-р Олекса Яворський, до президії ввійшли пп. Спірідіон Тихий, Осип Нижникевич, Гриць Колодницький, Іван Корпан і Андрій Корпан.

Реферат про земельну справу виголосив пос. Зиновій Пеленський. В дискусії забрав голос о. Книгиницький і звернув увагу на необхідність зорганізування „Земельного Фонду", на який складав би гріш цілий нарід на купно землі. Гасло щадити на купно землі напевно найде зрозуміння у широкого загалу. М-р О. Яворський у довшому слові вказував на небезпеки, які загрожують нашим селянам. Коли земля піде в руки кольоністів — прийде комуністична зараза на село, бо голодний, безробітний і без виглядів купити землю селянин повірить у байки про большевицький рай.

Зібрані одноголосно приняли резолюції, в яких домагаються переведення сусідської парцеляції стверджуючи, що на наших перенаселених землях нема місця на кольоністів. По відспіванні національного гимну провідник закрив віче.

З причини злої погоди і злих доріг дальша акція в обороні рідної землі у підгаєцькому повіті відбудеться у грудні.

Г. ГРУБЕР.

Совісна машиністка.

Ґерда Петерс вибивала на писальній машині останні рядки листа, відложила на бік копії і занесла їх до шефа для підпису.

Павло Тельтчер, молодший директор фабрики мила та перфум під фірмою „Тельтчер і С-ка" не був сам. Над ним нахилився його приятель Ральф Гаммершляг у шкіряному фотелі і дивився з цікавістю на молоду секретарку. Ґерда помітила цей погляд, але так, якби не хотіла звернути на нього уваги. Вся її увага спрямована була на директора: чи не має він якогось заміту у справі листів. Ні; листи були в якнайсолідніщому порядку.

Коли Ґерда зачиняла за собою двері, почула нараз, як приятель Тельтчера сказав: „Гарна дівчина, от твоя секретарка". Ґерді кров напилила на лиця, і зважилась зробити те, що вважала за негідне секретарки — зупинилась під дверима надслухуючи.

— Гарна?... навіть більше. Це ідеал секретарки, найточніща і найсолідніща з тих секретарських машин. Вона сама є частиною своєї машини, якби не мала ні тіла ні крови. Чи гарна? Бігме, не можу тобі цього сказати, бо не мав нагоди придивлятись. Для мене це ідеальна бюрова сила.

Ґерда побліділа. В одній хвилині була на своїм місці. Аж тепер знала, чим вона є для нього! Пригадувала собі його поведінку, і пригадала собі передовсім те, що казали про нього в усіх відділах фірми: що це бабій, як значуче всміхались, коли вона виходила з його кабінету. І пригадала собі найважніше — свою присягу, що в неї він не матиме щастя.

Але згодом пішло все інакше. Від двох місяців сиділа вона тут як вірна помічниця молодого директора, а він не зробив нічого такого, що виправдало би його погану славу. Він не звернув навіть увагу на те, що вона спочатку була сувора і стримана, а потім і не помітив, що вона червоніялася, як він входив. Зовсім не дивився на неї, якби була бюровою машиною.

Ґерда похилила голову пригноблена і сльози підступили їй до горла. Її погляд блукав розгублено по малій кімнаті і спочив на клявіятурі машинки. „Ти — моя єдина приятелька, подумала вона, тільки тобі можу довірити все те, що відчуваю".

Бездумчиво витягнула папір, вклала його на валець і руки її почали перебігати по клявішах, хоч сльози скапували з очей. Писала, бо звикла писати, так само, як інші говорять.

„Павле! Хоч раз дай мені нагоду порозмовляти з тобою, навіть, коли не хочеш. Бачу, що минаєш мене щодня, не поглянеш навіть на мене і не прочуваєш, як я тужу за розмовою з тобою. Чи дозволиш мені бодай цей раз сказати тобі..."

І писала сторінку за сторінкою. З бюра давно вже вийшов її шеф та інші співробітники і до її кімнати ввійшов сторож, щоб зробити порядок. Щойно тепер відчула вона, що вона сповідається із своїх почувань і що терпить.

Було вже пізно. Перечитала ще раз написаний текст, як це робила з усіма паперами, які виходили зпід її руки. Навіть поклала запинки і крапки, із почуття системи та порядку... і щойно тоді зрозуміла, що це була звичайна примха. Подерла лист і вкинула його до коша.

На другий день Ґерда прийшла до бюра бліда. Засіла до праці і за хвилину почула наказ із бюра директора:

— Панно Петерс! прошу мені передати копії нашого листування з фірмою Павдельмаєр і Спілка.

Ґерда витягнула одним енергійним рухом течку з буквою „П" і ввійшла до бюра директора, сказавши холодно і нервово „...-дий-день". Він навіть не поглянув на неї. Вона бачила тільки невиразний обрис його обличчя, зупинившись на ньому ніжно на одніську мить і відійшла до своєї машини. І знову почалась та сама писанина: ...„Маємо честь повідомити вас, що ми вислали вам замовлені вами..."

Писала не памятаючи нічого. Навіть не чула, як із сусідньої кімнати її товариші праці пішли на обід. Нараз хтось поклав руки на її плечі і зупинив їх у праці. Заки вона встигла оглянутись, два сильні рамена охопили її і притиснули. Ґерда повірила, що сталось якесь чудо. Так, це був її шеф — Павло Тельтчер.

Годину пізніше вона сказала до нього вся щаслива:

— Я не розумію одного, мій коханий! Ще вчора ти назвав мене бюровою машиною, а нині...

— Нині ти моя солодка дівчина — перервав Ґерді її шеф. — Ти була ввесь час така холодна, така байдужа... Я ніколи не був би відважився, якби не був найшов нині твого листа...

— Листа? якже це можливе, я-ж його подерла і викинула!

— Це дуже можливе. Але ти залишилася точною і солідною секретаркою і зовсім механічно положила копії свого любовного листа до течки з паперами під буквою „П".

Перекл. к. г.

ми рефератами відбулися в богатьох селах, а саме: в Більчу, Золотім, Королівці, Скалі, Стрілківцях, Циганах, Турильчу, Олексинцях, Озерянах, Лапівцях, Волківцях, Верхняківцях та інш.

У самому Борщеві відправив 1. ц. м. о. шамб. Малицький торжественну Службу Божу і панахиду. Опісля секція студентів при філії „Просвіти" уладила святочну академію для своїх членів.

Большевики розстріляли 150 арештованих.

Стокгольмський щоденник „Свенска Дагеблядˮ повідомляє, що большевики розстріляли 150 осіб споміж арештованих у Карелії. Часопис здогадується, що в більшості випадків закордонні дипльоматичні представники у Москві не могтимуть інтервеніювати у справі арештованих, бо багато з них передісталося було нелеґально до СССР і так утратили своє давне громадянство, а стали большевицькими громадянами.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Німецький міністр війни ген. Бльомберґ сказав у промові, що добрий вояк мусить бути добрим націонал-соціялістом.

В Мароку арештовано 2-х провідників мароканських націоналістів, що підчас маніфестації минулого тижня зневажили султана.

Американський міністр скарбу заперечив поголоски немов би Злучені Держави отворили кредит для Франції.

Естонський шеф ґен. штабу ґен. Рек виїхав на 10 днів до Німеччини.

СССР після афери Троцького стримав дуже сильно привіз товарів з Норвеґії.

Фінська гранична сторожа арештувала 3-ох вишколених в СССР аґітаторів, що намагалися дістатися до Фінляндії.

Президент німецького державного банку д-р Шахт, що перебуває в Анкарі, вибирається до Теґерану на запрошення перського уряду.

У СССР арештовано дотепер 23-ох німців. Їм закидують шпіонажу, терористичну акцію та протидержавну змову. Німецький шарже д'афер запротестував проти арештувань, тому, що обвинувачення побудовано на невіродостойних фактах.

У Палестині королівська слідча комісія почала працю, переслухуючи високого комісаря.

У Німеччині перед судом у Діссельдорфі стане кількох священників, провідників католицької молоді, під замітом державної зради.

В Сирії дійшло до грізних заворушень: музулмани знищили крамниці у християнській дільниці; християни — в музулманській. 3 особи згинули, 28 ранено. Маніфестанти спалили коло 50 самоходів і кілька трамваїв.

„Правда про транс-сибірську залізну дорогу".

Президент австралійської телеграфічної агенції Л. О'Б. Коноллі помістив у „Морнінг Пост" 23. м. м. під наголовком „Правда про транс-сибірську залізну дорогу" живий опис того, що він бачив у переїзді через Совіти транс-сибірською залізною дорогою.

„Тим, що запевняють, начеб подорожування транс-сибірською залізною дорогою було вигідне, скажу отверто, що вони брешуть..." — починає автор з огірченням свою статтю. „Від самого Манчулі, де я всів до транс-сибірського потягу, аж до стації Неґорелоє, де я його з полекшою на душі покинув, перебув я сім днів і сім ночей у страшному бруді, невигоді та прийшлось мені почути стільки нечемностей, як ще ніколи передтим не чув я в свому житті і яких, маю надію, ніколи більше не почую".

Далі йде опис того всього, що він бачив підчас подорожі і що сам перебув. Вразила його особливо страшна недоля селян, яких у Совітах уважають за щось гірше від худоби.

„В ждальнях повно людей. Але ті люди всім не виводять народніх танків і не співають пісень на хвалу Сталіна. Вони сидять мовчки на своїх клунках, або на голій землі, убрані в найдивніше лахміття. Ось ця стара жінка, завинена наче мумія в старі мішки. Всі вони мовчать, сидять понурі зі слідами крайнього перепрацювання. Їх жебрацькі речі скинені в старі мішки, завинені в шмати, у все можливе..."

Опис закінчує він словами, звериненими до тих, що всюди хвалять большевицький лад: „Хочу, щоб уже раз вийшла про Сибір уся правда наверх. Тільки задля цього одного варто було перебути таку подорож через Сибір. Чи ти, брате, може маєш комуністичні нахили? Може віриш у щасливе, веселе, культурне життя товаришів у СССР? Коли так, то переїдься тільки раз транс-сибірською залізницею! Подивися сам на власні очі на те, що я бачив і переконайся, чи перебільшив що, або може хоч одним словечком переборщив!..."

(УКБЮРО ЛЬОНДОН)

Забезпечення военних вдів і сиріт по поляглих членах У. Г. А.

Товариство Український Фонд Военних Вдів і Сиріт у Львові від багатьох літ займається уділюванням підмог военним вдовам та помагає в науці сиротам поляглих стрільців Української Галицької Армії. Одначе дотеперішня поміч вдовам була неправильна і залежала від стану фондів Т-ва. Така доривочна допомога виявляється тепер невистарчальна, бо старенькі вже родичі та знищені працею й горюванням вдови потребують хочби й невеликої, зате постійної допомоги. Тепер є зареєстрованих у т-ві понад 300 родин, з чого 250 потребують негайної допомоги. І тому управа т-ва рішила доложити всіх зусиль, щоб наладнати виплачування постійних підмог найбільше потребуючим тимбільше, що така допомога їм вповні належиться за їх велику жертву, зложену в часі найгарячішої потреби Батьківщини. Крім того управа рішила допомогти дорастаючим вже сиротам, заступити їм поляглих в обороні народу рідних батьків та виховати їх на свідомих українців та корисних громадян.

Це своє завдання управа виконує вже від кількох літ, оплачуючи науку сиріт, що вчаться по школах, або в ремеслі та звертаючи пильну увагу на те, чи вони надаються до науки. В цьому році з таких підмог користають: 1) сирота Ярослав Петришин, Львів, студ. унів. 50 зол. місячно; 2) Сирітський Захист у Косові за 2 сиріт 40 зол. міс.; 3) сирота Лазорко Павло, Львів, фризієр 30 зол. міс., 4) сирота Гуменюк Іванна, Львів, учен. ґімн. СС. Васил. 20 зол. міс.; 5) сирота Калиняк Волод., Львів, ученик ґімн. 20 зол.; 6) сирота Крисько Степан, Перемишль, ученик ґімн. зол. 10 міс. Разом на суму 170 зол. місячно.

Крім цих сиріт стараються про підмоги інші, неприняті ще до науки. На місячні підмоги ... ти вдовам та допомогу в науці сиротам потребує Т-во бодай 1.500 зол. місячно або 18.000 зол. річно. Фонди т-ва складаються виключно з членських вкладок та добровільних жертв громадянства. Ці доходи не вистачають на задуману допомогову акцію, а зокрема дохід із пожертв є непостійний та залежить зправила від того, чи т-во дістає дозвіл на прилюдну збірку (раз у році). Постійні згори означені видатки т-ва вимагають постійних та певних впливів. Їх можна осягнути тільки масовим членством у т-ві найширших кругів громадянства.

Управа Т-ва рішаючися на виплату постійних підмог вдовам бере на себе великий та важкий обовязок, який зможе виконати тільки при активній допомозі цілого громадянства. Ці завдання є такі величезні та конечні, що управа ні трохи не сумнівається про те, що все громадянство допоможе їй перевести це благородне діло. Помогти военним вдовам та сиротам по поляглих членах УГА — це наш спільний та святий обовязок, від якого ніхто не повинен відмовитися! Военні вдови та сироти мусять бути забезпечені, хочби й найскромнішою, але постійною помогою! Тому управа т-ва просить оцим усіх вступати в члени т-ва (місячна вкладка 50 сот, або річно 6 зол.), признавати з чистих висків кооператив одноразові жертви та при кожній нагоді памятати про военних вдів і сиріт, по поляглих членах Української Галицької Армії. Членські вкладки та пожертви пересилати поштовими складанками на конто в ПКО ч. 148.655, або на адресу Т-ва: Львів, Потоцького 48.

Товариство Український Фонд Военних Вдовиць і Сиріт, Львів, Потоцького 48.

Прімо де Рівера перед судом.

АЛІКАНТЕ, 17. 11. ПАТ. Перед тутешнім людовим трибуналом почався процес проти провідника еспанських фашистів Антонія Прімо де Рівери та його брата і братової; всім троїм закидують участь у повстанні. Антоніо Прімо де Рівера, по званні адвокат, боронитиме себе та іобоє співобвинувачених.

—o—

Національні війська діставали зброю з Мексика.

МЕКСИК, 17. 11. ПАТ. Тутешня поліція викрила велику орґанізацію, що займалася постачанням зброї для еспанських нац. військ. Арештовано богато осіб, м. ін. одного отамана й одного сотника. (Як відомо, преса кілька разів згадувала, що мадридський уряд діставав великі транспорти зброї з Мексика.)

—o—

Перед змінами в уряді?

Польська преса пише, що в найближчому часі дійде до змін в уряді. І так кажуть, що прем. Складковський незабаром уступить, бо довгим урядуванням перетомився і хоче відпочати. По відпочинковій відпустці ген. Складковський вернеться мабуть на давне становище віцеміністра військових справ. На становище премієра прийшов би міністр військових справ ген. Каспшицький. Така зміна вказувала би на те, що марш. Ридз-Сьміглий висказав свою думку у справі зміни на становищі премієра.

Між політичними колами у Варшаві кружляють теж поголоски, що вирішні чинники відкинули всі три проекти полк. Коца у справі організації нового політичного табору. Далі кажуть, що тепер полк. Коц не веде ніякої акції над організацією політичного табору.

Одночасно кружляють поголоски, що в найближчому часі мають дійти до голосу т. зв. направачі, які є якслід зорганізованою групою й виказують в останньому часі велику рухливість. Найправдоподібніше їм саме припаде місія сформувати політичний табор. Наслідком цього були би теж зміни в уряді.

На премієра, на основі чуток та інформацій зі зближених до цього табору кол, був би покликаний шлеський воєвода, д-р Гражинський. Одначе зміни в уряді не слід сподіватися скоріше, як по 1. грудні, тобто з початком звичайної сесії.

З відчитової салі.

О. Д-Р Г. КОСТЕЛЬНИК: ПРОБЛЄМА ЧУДА.

Чудо — це один з критеріїв надприродного характеру Божого Обявлення, бо надприродні діла може творити лише сам Бог. Теольоги дефінюють чудо як діло 1) надприродне, 2) надзвичайне і часом 3) помітне для змислів.

Нижчий ступінь чуда — диво —це явище, яке робить враження неможливого, а все таки є дійсне. Є дива етичні та природні. На етичному полі диво може викликати у нас погорду (нпр. неймовірний примітивізм), або подив (геройство, геній). Диво чи чудо стає для нас настільки менше чудом чи дивом, наскільки більше знаємо його причини; тому для Бога, який все знає, нема чудес. Природничі дива осягають вищий рівень як етичні та доходять до чудес. До природних див слід зарахувати всі відкриття з ділянки природничих і технічних наук.

Людина вважає, що розуміє все життя-буття; коли якогось явища не може погодити зі своїм світоглядом, мусить або перетворити світогляд — що не є легко — або обезцінити незрозуміле явище. У нинішних часах натуралізму чудо осуджують так само, як колись геліоцентричну будову всесвіту. Проти чудес виступають не лише з наукових мотивів, але й через заскорузлість, особисту зависть і т. п., прикриваючися науковим плащиком. Справді наукова боротьба проти чуда виявляється частіше сумнівами як крикливими запереченнями.

Новітні природничі відкриття, які відкрили внутрішні правила й дива всесвіту, заперечують твердження атеїстів, що старалися звести все до сліпої гри випадку. Відкриття природничих чуд потверджує істнування Бога, причини всесвіту та його законів, причини куди більшої від наслідків. Лише Бог міг створити життя, коли — як це відкрила новітня наука — життя не родиться само, а в часах, як земля була ще розжареною кулею, воно не істнувало. Сам Бог скритий для наших змислів, як і всяке чудо, ми помічуємо його лише по наслідках. Бог має зовсім інакшу структуру як світ: Він є вічний, становить своєрідне **perpetuum mobile** і т. д. — словом має прикмети, яким людина не вміє найти місця у своєму знанні світу; тому одні падуть перед Богом ниць, інші Його заперечують. Атеїсти інтерпретують чудо як гру випадкових природних явищ. Раціоналісти, навіть наскільки є деїстами, заперечують надприродні чуда.

Коли природні чуда повторюються систематично, надприродні навпаки зявляються поза природним ланцюгом, наче **deus ex machina**. Давні раціоналісти заперечували істнування надприродних чудес, теперішні не цікавляться ними або називають їх ще не відкритими природними явищами. Тимчасом метапсихічні науки переросли колишню офіційну науку, яка їх заперечувала; тепер ними займаються поважні учені. Сучасні чуда, стверджені науково і критично (Люрд, стигматизація і т. п.) потверджують істнування чуда взагалі — отже й евангельських чудес.

Підчас чуда не мусять переставати діяти природні закони, лише одна природна причина заступає другу. Нпр. Йони кит не стравив — можливо, що в тому часі його тіло виділювало природний антидот проти шлункових квасів, подібний до того, що хоронить від стравлення саму внутрішню поверхню шлунка.

Давні християнські фільософи звужували поняття чуда, вважаючи, що Бог допускає чуда лише у правдивій релігії. Поправді чуда робили нпр. поганські жерці. Тоді їх вважали за фальшиві,хоч під те поняття в дійсности можна підтягнути лише штукарства. Бог допускає чуда також для невіруючих, щоб їх навернути.

НОВИНКИ.

— **Хор Котка в радіо.** Польське радіо передасть на цілу Польщу концерт хору Д. Котка в дні 25. листопада ц. р. від год. 17.15.

— **Реферат** на тему „Калькуляція власних коштів" виголосить дир. Ян Бельський в Союзі книговодів у Львові вул. Бурлярда 5. в четвер, 19. ц. м. Початок в год. 19. Для членів і гостей вступ вільний.

— **Нову поштову агенцію** відкрили в Синькові заліщицького повіту. Вона стоїть у звязку з поштовим урядом у Заліщиках щодень, з винятком середи й неділі.

— **Окупаційний страйк** проголошено в Лисиничах під Львовом. Страйкарі числом 65 осіб домагаються підвишки платень та інших уступок. Страйк трівав тільки один день і на підставі взаємної угоди його зліквідовано.

— **Розбудова львівської політехніки.** До Варшави їздила делегація, зложена з ректора політехніки д-ра Йоста, проф. Влодка і през. д-ра Островського, з домаганням, щоби побудувати окремий будинок для електротехнічного і машинового відділу. Кошти будови передбачено на 6 міліонів зол., причому громада м. Львова хоче дати безплатно парцелю вартости 600 тисяч зол.

— **Ціни харчевих продуктів у Львові.** В днях 9—14 ц. м. ринкова ціна на артикули першої потреби була така: пшенична булка 4 сот.; 1 кг. житного разового хліба 22 сот.; 1 кг. житного хліба 29 с.; 1 кг. пшенично-житного хліба 35 с.; 1 кг. 55 прц. пшеничної муки 42 с.; 1 кг. 65 прц. житної муки 29 с.; 1 кг. десерового масла 3.20 зол.; 1 кг. кухонного масла 2.80 зол.; 1 л. молока 22 с.; 1 яйце 9 с.; 1 кг. сира 60 с.; 1 л. сметани 80 с.; 1 л. сметанки 70 с.; 1 кг. ковбаси 1.60 зол.; 1 кг. сала 1.70 зол.; 1 кг. смальцю 1.80 зол.; 1 кг. солонини 1.60 зол.; 1 кг. сушених грибів 10 зол.; 1 кг. цибулі 25 с.; 1 кг. компотових грушок 70

ГАЛАКТІОН ЧІПКА. 13

Автом по Галичині.

СВЯТО ЛЕПКИХ.

Радійте, Ш. Читачі! Отсе вже останній раз бачите такий заголовок. До речі кажучи — він зовсім невідповідний, але тому, що нинішний фейлетон належить ще до автового циклю, я підтягнув його під спільну рубрику.

На „свято Лепких" їхав я з Черча трохи черчанським візком, трохи державною залізницею, а трохи жуківським драбинястим возом. Після півтори тисячі кільометрів, зроблених на мягких подушках авта, така зміна не була прикра. З їздою — так як з їжею: навіть найліпший торт проїсться і чоловік зрадіє на вид кусня разового хліба.

До Жукова на „свято Лепких" вибралисьми досвіта, бо треба було рахуватись і з розкладом поїздів і з програмою свята. Сизі мряки закутали Рогатин і луки довкола нього в грубу але холодну перину, що морозила нас, невиспаних, до кости. Зате ранок привитав нас ласкавим сонцем і безхмарною синявою та відігрів заковязлі кінчини.

Їхали ми в трьох: Богдан Лепкий, Лев Лепкий і вище підписаний.

Щороку від 35 літ обходить село Жуків память свого колишнього пароха о. Сильвестра Лепкого — батька Богдана і Льва — святочною панахидою. Неодна буря перейшла над селом, неодин раз мінялися пароxи села, камінний хрест на могилі вже мохом поростає, напис на гробі „тихесенько Сатурн стирає", а Жуків не забув за того, що віддав йому своє серце. Сходиться на давну могилу і Жуків і околиця, і той, що памятає пан-отця Сильвестра і той, що тільки чув про нього.

Цього року в 35-ліття смерти свого пароха рішили жуківці зробити свято і його великому синові — Богданові. Адже в писаннях Богдана Лепкого стільки жуківських людей, стільки жуківських звичаїв, стільки жуківської околиці... При нагоді панахиди за батька подякують синові...

На двірці в Гиновичах ждали непроглядні маси народу: попереду делегації і хори, а далі квітник дівчат і ліс мужчин. Перевага барвистих народніх одягів багатотисячної товпи грала до раннього сонця як усипаний квітами луг на весну. Богданові Лепкому передають хліб, сіль і китицю квітів, саджають на вимощений, килимом критий господарський віз і проводять до Жукова.

Хто з письменників не зазнав прикрощів у своєму житті. І від видавців і від критиків і від самого життя. Не з добром пройшла йому неодна днина, не з медом була неодна чаша. Але, коли котрий пережив, чи переживе таку хвилю як цього року Богдан Лепкий у Жукові, то ця хвиля зарівняє неодин карб у його чуткім серці.

Село й села прийшли і щиро та сердечно витали письменника. Дякували йому за його письменницький труд для них і для таких самих, як вони. Який радісний обяв поступу нашого села, який наявний доказ розуміння ваги літератури в найширших верствах народу.

При вступі до села привітальна брама, а коло неї старий сивий селянин — голова місцевої читальні. Витає щирим, простим, але яким гарним і яким — о, львівські промовці! — коротким словом.

А під церквою місцевий священник, один з наслідників о. Сильвестра, віддає честь творчій праці Богдана Лепкого.

А після того святочна відправа в жуківській церкві.

Бував я по всіх усюдах великої нашої України, але далебі такого положення церкви і приходства не бачив. Високий земний горб, на ньому церковця в вінку старих дерев, перед нею майдан, з боку приходство, а в долі на сіножатях Золота Липа, як химерно покручена стяжка. А ген-ген шлях попід гору як білий пояс. Хто їде в село, чи повз село, — видно як на долоні.

Уявляю собі, як тут було, коли стояла ще стара, деревляна хата, з обовязковим ганком і виноградником коло нього, а перед хатою шуміли вечірню думу старі смереки. Нині зі старої хати тільки слід, а зі смерек тільки пні. Новий будинок мурований, але без ніякого пляну, робить враження почтового уряду, станиці поліції, або поганої читальні.

Після відправи похід на цвинтар, до могили о. Сильвестра. Пільною доріжкою, йде під гору аж ген до прекрасного гаю, що служить жуківцям за кладовище. Великий білий хрест на середині цього гаю — місце вічного спочинку о. Сильвестра Лепкого. Трицятьпять літ як він помер, але білий хрест так само знаний околиці, так само люблений і шанований Жуковом як була людина, що під ним лежить. „Со святими упокой"... направду зі святими, коли так довго світла память гніздиться в серцях людей...

А потім академія — в честь померщого батька і живучого сина, під голубим небом, на тлі старих лип і ще старшої церковці. Промови, співи, декламації, а по кожній точці всі очі звертаються в сторону то білого хреста батька на цвинтарі, то сивої голови сина, що засів на почеснім місці.

На кінець Богдан Лепкий промовив до своїх односельчан. Молитовна тиша лягла на тисячну товпу, а поетові рвався голос від зворушення як золота пряжа від вітру. Згадував молоді літа, вичаровував соняшні дні в рідним

с., 1 кг. десерових грушок 90 с.; 1 кг. десерових яблок 80 с.; 1 копа капусти 3.50 зол.; 1 каляфйор 25 с.; 1 кг. помідорів 1 зол.; 1 кг. картоплі 6 с.; жива гуска 3 зол.; бита гуска 2.30; індик 6.50 зол.; жива качка 1.70 зол.; бита качка 1.40 зол.; жива курка 1.70 зол.; курята 1.40 зол.

— **Епільоґ подій у Залипю.** Перед окружним судом в Бережанах скінчився процес проти 12 українців, що брали участь в подіях 1. червня ц. р. в Залипю у звязку з панахидою за поляглих. На основі вердикту присяглих суддів шістьох обвинувачених засуджено на кару вязниці від 2½ року до 6 місяців, двом зачислено слідчий арешт, а чотирьох увільнили.

Національна фльота захопила большевицький корабель.

МОСКВА, 17. 11. ТАСС жаліється, що совітському торговельному представникові не вдалося дотепер [...]зати контакт з капітаном совітського кораб[...] „Союз Водників“, що його нац. фльота захоп[...]а і відставила до Севти. Кілька телеграмів до капітана того корабля, задресованих до адміністрації пристані в Севті, залишилися без відповіди.

ЖАХЛИВА НІЧ У МАДРИДІ.

ЛЬОНДОН, 17. 11. ПАТ. Кореспондент Райтера повідомляє з Мадриду, що Мадрид зовсім не спав цієї ночі з приводу безнастанного наступу нац. літаків. Горів півн. дворець. Той самий кореспондент повідомляє з Мадриду, що м. ночі поширились у місті скрізь пожежі. З університетської дільниці чути весь час пальбу скорострілів і гармат. Покищо ще невідомо доки дійшли повстанці в університетській дільниці.

ЧЕРВОНІ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ПОРАЗКИ.

МАДРИД, 17. 11. ПАТ. Рада оборони Мадриду проголосила в 12 год. комунікат: Вчора вечором нац. літаки знов збомбардували Мадрид. Бомби попали у три шпиталі. В шпиталі Сан Кар[...] льоса запальна бомба спричинила пожежу. Не[...] дужих евакуовано. Запальні бомби поцілили т[...] кож кілька приватних домів. В год. 4.30 рано [...] таки збомбардували робітничу дільницю і [...] Віліято. Є жертви в людях. В год. 6. рано [...] артилерія збомбардувала цю саму дільницю. Ма[...] роканські відділи, що дійшли були до будин[...] фільософ. виділу, мусіли відступити. В ночі по[...] встанчі збройні сили дійшли аж до Каза Вела[...] кет. Сьогодні рано перевели протинаступ [...] двох крилах і осягнули поважні успіхи. На [...] ших відтинках мадридського фронту без [...]

ПАНЦИРНИЙ ВЕЛИКАН НІМЕЦЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ПАРИЖ, 17. 11. Авас повідомляє з Берліна, що серед нових одиниць німецької фльоти [...] їх саме будують є панцирник відпорности 35.000 тон. Цей панцирник є на думку німецьких фахівців такою плаваючою твердинею, яку колись проектував адмірал Ф. Тірпіц. Крім того [...] будують ще багато важких контрторпедівців і корабель-летунський майдан на 19.150 тон.

— **Україніка.** В ч. 8—9 журналу „Вестнік Чсл. Академіе Земедельске“ стор. (602—608) видруковано реферат доцента Укр. Вільн. Університету в Празі, Віктора Домашицького: „Індивідуальне та колективне господарювання в сільському господарстві в історичній перспективі“. До реферату додано резюме в англійській мові. — В тім же числі у відділі „З часописів і журналів“ (стор. 650—651) надруковано статтю д-ра К. Осауленка: „До історії сільського господарства на Підкарпатській Русі“, в якій зреферовано працю проф. О. Мицюка: „Нариси з соціяльно-господарської історії б. Угорської, нині Підкарпатської Руси“.

— **Хто їде першою клясою?** Міністерство комунікації ствердило, що тільки 19 прц. пасажирів, які їдуть першою клясою на польських залізницях, платить білети. Решта пасажирів їде або задармо або користає з ріжних полекш і знижок.

— **Нова гінекольоґічна клініка в Польщі.** У Кракові посвячено дві клініки, положничу і жіночих недуг, що містяться у величавому будинку при вул. Коперника. Будинок обчислений на 120 ліжок, а кошти одного будинку обчислені на 3 міл. 704 тисяч зол. Для цілковитого зреалізування будови потрібно ще 450 тисяч зол., щоб докінчити павільон заразливих недуг, уладити кабінет Рентґена і відділ гидротерапії. Клініка є найбільш новочасно уладжена того роду будівля в Польщі.

— **Виручують державний скарб.** На зборі народніх учителів у Солотвині пов. Надвірна вчителі числом 60 осіб рішили прийти з матеріяльною допомогою в часі зими безплатним практикантам в учительському званні. Грошеву поміч будуть давати у формі позички кожного місяця.

— **Великі зловживання** викрито в маґістратській господарці в Городку під Львовом у звязку із самогубством міського урядовця Ромуальда Мілера. Люстраційна комісія ствердила досі шкоди на 60 тисяч зол. На днях комісія мала приступити до ревізії рахунків із часів, коли маґістрат вів міську різню у власній управі, одначе касова книга нагло пропала. Показується, що не тільки сам Мілер брав участь у зловживаннях. Покищо городський бурмістр Земба зрезиґнував зі свого становища.

— **Краєва хроніка.** На забаві одного робітничого товариства в Ярославі хтось пробив на смерть ножем Стефана Рончаковського, члена спортової дружини „Огніско“. — В Коломиї при вул. Алеї Свободи відкрили захист для бездомних хлопців, в якому замешкало 23 хлопців з міста й околиці. — В південній частині коросняньского повіту появилися вовки, що перейшли масово з чехословацького боку. — На фільварку Г. Кінцого в Ременові пов. Львів згоріла стирта. Підпалили її невідомі справники. Тільки тому, що вітер змінив напрям, пожежа не захопила інших стирт. Шкоди є на 3.000 зол. Поліція веде слідство. — До складу залізних товарів Ізака Менделя при Галицькій вулиці у Станиславові добулися два злодії, але на горячому вчинку заскочив їх поліцай Ст. Ригайло, на якого один із злодіїв замахнувся залізною штабою. У власній обороні поліцай стрілив і ранив його в ногу. Обох вломників арештовано. — На дорозі в Меденичах пов. Дрогобич прийшло між братами Стефаном і Михайлом Жовнірчуками до бійки, в якій Михайло вдарив Стефана вилами і вбив його на місці. — До мешкання Василя Волощука в Турці коломийського повіту добулося двох напасників і зажадали видачі грошей під загрозою смерти. Коли Волощук відмовив, напасники почали його бити. На крик батька прибіг син, до якого бандити стрілили, ранячи його в рамя і втікли. Молодого Волощука відвезли до шпиталю в Коломиї. — В Маняві пов. Надвірна до хати Ґінди Шнайд добулися злодії й вкрали два золоті годинники, 5 золотих перстенів з дорогими камінями та інші дорогоцінности. — В лісі під Чортковом повісився 18-літній ученик чортківської ґімназії, З. Якубовський, полишивши таку картку: „Перепрошую Вас, родичі, причиною — „наліг“. — Микола Вірста, лісовий робітник в Ангелові пов. Долина вбив свою нещасну 19-літню дочку Евгенію, після чого втік у ліс. До вбивства дійшло з причини родинних і маєткових непорозумінь. — Підчас засідання громадянської ради в Кавську, пов. Стрий стрілив хтось крізь вікно та зранив [...] гиса Карла Яворського; також куля розде[...] одяг радному Андрієві Братовому.

— **Румунська сторожа ловить наші дівчата.** Коло Серафинець біля Городенки румунська гранична сторожа перейшла на галицький б[ік], вхопила на полі Гафію Копчук і потягла до румунської сторожниці. Випустили її аж по двох днях. Це не перший випадок, що румунські граничарі допускаються подібної сваволі. Дивна річ, що польська влада дивиться на це крізь пальці.

— **Міліон зол. відшкодування.** У звязку з трагічною катастрофою, яка постигла т[...]ричну доїздову залізничку під Шенсліва[ми], виступили з домаганням відшкодування 27 [по]шкодованих. Загальна сума їх претенсій [ся]гнить до міліона зол.

— **Летунська катастрофа.** На летовищі [під] Варшавою надлетів літак, який пільотував [І]гор Гедройць з виленського аероклюбу. Пі[льот] занадто обнизив свій лет і апарат несподі[вано] зачепив крилом за вуличну ліхтарню. Лі[так] розбився, а тяжко раненого пільота перен[если] до шпиталю.

— **Катастрофальний вибух у порохівні.** [У] фабриці пороху в Сеншама біля Марс[елю] склався катастрофальний вибух, причому [з]гинуло 40 людей, а 200 осіб є ранених. Причиною катастрофи була пожежа в одному павільоні. Фабрика займає простір 2 і пів км. і склада[]ється з ряду одноповерхових будинків, що с[то]ять досить далеко від себе. Вибух стався в будинку ч. 104, що находиться у віддалі 2 км від головного входу. Будинок перемінився в ку[]пу румовища, під яким згинули люди. В ратунковій акції взяло участь 200 робітників під проводом майстрів та інжинірів. Коли прибула пожежна сторожа, вибух повторився. Багато трупів згоріло на вуголь. До перевоження ранених ужито 15 автобусів. У фабриці було зайнятих 500 робітників.

Дописи.

ХОДОРІВЩИНА

День книжки в Бортниках. Довідавшися, що читальня „Просвіти“ в Бортниках, недалеко Ходорова, влаштовує 8. ц. м. „День книжки“, поїхав я туди в гостину. Це село мене дуже цікавило, бо чув про нього, що там темнота і нема ніякої культурної праці. Признаюся, що я був там уперше в житті і мав лише [...] досу кружка „Сільського Господаря“ п. Білого Гриця. Вступив я до нього, довідався багато про працю в читальні, опісля ми пішли до старої школи, де вже відбувалася проба хору. Застав я там членів виділу читальні, ради кружка „С. Г.“ та членів управи споживчої кооперативи. По двогодинній гутірці з цими людьми я дуже здивувався, кілько то вони вкладають праці на піднесення культури свого села. За два роки зібрали вони понад 800 зол. зі самих імпрез у читальні з аматорських вистав, концертів, коляди і т. п. Вже муруют фундаменти під читальняний будинок, 22 м. [...] гий і небаром відбудеться посвячення угольного каменя

Жукові і дякував односельчанам за память...

На майдані столи в підкову. Це громада Жуків гостити буде хлібом-сіллю гостей і односельчан.

Гурток молоді з сусіднього села щось нараджується. Падають якісь палкі слова, вискакують понад голови руки. Врешті цілий гурт іде на приходство. За хвилю викочують бочки з пивом і розбивають. „Свято без алькоголю!“ — заявляють твердо.

В порядку! Але...

— Чи не ліпше, хлопці, булоб це пиво відпродати купцеві навіть з опустом, а гроші на „Рідну Школу“?...

— Справді! — каже котрийсь. — Шкода, що ми про це не подумали.

Мені здається, що це характеристичний образець. Інтенція добра, підклад ідейний, тільки ще трохи пляну і застанови!...

Пиво не помогло, а тепер не пошкодило святочному настроєві.

За великі столи засіли перші ґазди, а ґаздині послугували їм. Варт було видіти, як усе справно йшло, як без гомону і затримки подавали страви, зміняли посуду. По ґаздах засіли ґаздині, по ґаздинях парубоцтво, а щойно на кінці дівчата. Як бачимо на селі порядок трохи інакший як у місті, але жінота не думає ображуватись ні зміняти його. Так воно було тому тисячу літ — чому не має бути нині!

Розмови за столом ріжні, залежно хто засідав: ґазди про заграничну політику і війну, ґаздині про ріжні події звязані з родиною Лепких, парубоцтво про нашу внутрішню політику, а дівчата про нинішнє свято. А все те спокійно, не перебиваючи другому, не докидаючи за багато. Кожний по порядку, немов під проводом предсідника.

А тим предсідником було для них нині — „Свято Лепких“... (Кінець).

...ю. На будову читальні закупили 30 кубічних метрів дерева і працюють, як можуть; камінь та глину возять безплатно, щоб лише мати власний читальняний дім. Мають свого диригента, талановитого сільського хлопця, Евгена Баковського, який вкладає багато праці у вишколення хору. Є теж свій маляр, що вималював гарні декорації для сцени. Придивлявся я, з яким пієтизмом та охотою прикрашувала молодь салю і сцену. З якою гордістю вбирала стіни сцени портретами Шашкевича, Шевченка, Франка та інших мистців слова й обвішувала вишиваними рушниками та прикрашувала смеречиною, щоб лише було гарно! Варт було бачити, як справно працює каса з білетами, як впорядчики відпроваджують кожду селянку і селянина на сидяче місце. Виконують свої обовязки так справно, поважно, тактовно й культурно, що треба дивуватись. Точно в 6 год. веч. виходить на сцену хор. У гарних народніх строях. По моїм рефераті про вартість доброї книжки виступив хор, опісля йшли деклямації доросту і знову хорові пісні, збірні деклямації 5- і 6-літніх хлопців та дівчаток і так ішли точки програми при оплесках селян, бо це їх діти віддавали пошану книжці та її авторам. Згадаю ще, що 1. листопада на прохання селян священник відправив панахиду за наших борців і тоді склали на інвалідів 9 зол.; 8. листопада священник відчитав ще акафист і при цій нагоді зібрали знову 12 зол. на українських інвалідів. — Дуже гарне і миле враження виніс я з Бортник. Знаю, що по інших селах де краща праця та з гарнішими вислідами, але в Бортниках характеристичне те, що там працюють самі селяни без ніякої допомоги і поради інтелігенції. Слід підкреслити цю впертість, працю і посвяту кількох селян: Білого Гриня, Проця Юрка, Баковського Антона, Марушака Микити, що самі ведуть культурну працю, як можуть і вміють. Але відчувають великий жаль, що ніхто з інтелігенції ніколи до них не прийде, не порадить, не підбадьорить інших до праці, хоч село віддалене всього 7 км. від Ходорова і стація в місці. Освітньо-господарською працею в Бортниках мусять зацікавитися працівники зпоміж інтелігенції в Ходорові, бо самі селяни, не зважаючи на найкращу волю й охоту, не всилі повести плянової культурної роботи.

Василь Кузьмак, емер. упр. шк. в Ходорові.

СТАНИСЛАВІВ.

Вистава „Наталки Полтавки“ в Станиславові. Нераз мріяли прихильники українського театрального мистецтва за наші незавидні театральні умовини, що не дають змоги нашим передовим артистам, головно оперовим, виступати на рідній сцені. Нераз мріяли ми про те, щоб почути українську оперу в добраній обсаді. Ці бажання починають поволі сповнюватися. Почалося минулого року „Запорожцем“, а тепер побачили ми „Наталку Полтавку“. Коли оцінювати ці обі вистави на основі їх виконання у Станиславові, то „Наталка Полтавка“ вийшла багато краще під оглядом стилевости. Можливе, що провід театру, головно режисер, доложив більше зусиль, маючи вже досвід із вистави „Запорожця“. Писати про саму гру артистів зайво, бо їхні імена говорять самі за себе: Сокіл, Кривіцька, Сорока, Романовський, Тисяк — знані не від нині на сцені. Достроївся знаменито до них теж новий артист Поліщук. Нове музичне оформлення оперети, що наробило стільки шуму між членами СУПРОМу у Львові, вносить таки трохи свіжости і відмолоджує „Наталку“, без шкоди для її історичної і стилевої вартости. Оркестра, доповнена місцевими музикантами, звучала добре. Чи не найкращим мірилом популярности, а радше потреби таких вистав є сама публика, що виповнила до останнього місця салю „Сокола“. А станиславівську публику тяжко побачити у такім числі в театрі! До самої театральної трупи можнаб мати хіба одне бажання: щоб вона не переривала своєї праці на „Наталці“, а дала нам змогу побачити дальші українські оперети й опери, хочби Лисенківські. **О. З.**

—о—

Спорт.

ПІНГ-ПОНГ.

Союз Українських Купців — Зоря 3:2.

Відплатні змагання в пінг-понгу між Зорею і Союзом Купців дали перемогу останнім. Вислідн поодиноких сетів такі: Денис (СК) — Микитин (З) 0:2; Лісікевич (СК) — Тебінка (З) 2:0; Проць (СК) — Синлик (З) 2:0; Стецик (СК) — Крушельницький (З) 1:2; Терлецький (СК) — Гладкий (З) 2:1.

КЛАДНО — РУСЬ 5:0 (4:0).

Русь грала в перших хвилинах зовсім добре, але не видержала гострого темпа Кладна. В другій половині Русь грала краще, але про перемогу не могла вже й думати. Найліпшим грачем Руси був Бокшай.

АВСТРІЙСЬКА ЛІГА.

Адміра — Вакер 3:3, Віенна — Фльорідсдорф 2:2, Австрія — Фаворітнер 7:1, Рапід — Лібертас 5:3, Спортклюб — Постспорт 3:1, Ф. Ц. Він — Гакоаг 1:0.

МАДЯРСЬКА ЛІГА.

Немзеті — Уйпешт 3:2, III. Округа — Шорокшар 16. Шеґедин — Будаї 2:1; Фебус — Кішпешт 3:2, Бочкаї — Будафок 6:0 Галадаш — Електромош 0:0.

ЖИТТЄВІ МИГУНЦІ.

З ІВАНА — ЯН.

Герой сьогоднішного фейлетону не буде називатись ні Печерицею, ні Куцим, ні Загонистим, тільки буде називатися „пекно“ — Пекним. Сам факт уродин Пекного був зовсім буденним і незамітним явищем, і не загрожував ні прилюдному спокоєві ні безпеці, бо наш герой уродився з мами Пекної і батька Пекного, хрестився, миропомазався, сповідався, причащався і вінчався в церкві. Навіть дітей хрестив у церкві. Значить, Пекний вів сіре, звичайнісіньке життя, не маючи інших побажань до долі, як ті, щоб придбати дітям ще кусень-два поля.

Минали Пекному, Пекнисі і Пекнятам дні за днями і роки за роками на бульбі, маслянці тай на сирій капусті. Двічі на рік змінювалось „меню“ Пекних. На Різдво варила Пекна голубці з гречаної каші і дриглі, а на Великдень начиняла ковбасниці чісником і дрібкою мяса, вудила їх у комині, аж ковбаси висушувались на могузки. Пів копи яєць та оберемок хрону доповнювали великодні ласощі.

Оттак проминули Пекному 50 літ на капусті і бульбі підмащеній чісником і хроном.

Пекний стягався з останнього на податки, відробляв шарварок, потребник з новіських дощок вибілений стояв на обійсті на почесному місці, собаки не тримав уже від двох літ, значить мав зовсім чисту громадянську совість і тому, гей грім із ясного неба поразило його „везване“ до громадського уряду.

— Га, щож, — зідхнув Пекний — видно, що десь там щось не дописали тай треба буде доплатити, може шарварку замало, а може... хтож то може вгадати, чого нераз панам із ґміни забагнеться!

Пішов. Постукав легенько, щоб не збудити секретаря, що дрімав над каламарем.

Тихо. Постукав удруге. Вже сильніше. Постукав утрете — сильно. За дверима захропіло щось, гей Гривко, коли його лупій петлею зашморгнув. Пекний набрав відваги, натиснув клямку, відчинив двері.

— Ви чого?

— Та до ґміни. Кликали.

— А ви як називаєтесь?

— Та Пекний.

— А чому ви Пекний?

— Та бо так мій дідо й батько називались.

— Ну, то як ви Пекний, то щоб ви знали, що відтепер маєте ходити до косьцьола... І жінка і діти. Ваша метрика вже переписана. Ви повинні подякувати Богові, що відтепер будете Яном Пекним, а не Іваном...

— Але я не хочу!

— Чи ви хочете, чи ні, вас ніхто не питається. Так наказав пан староста і так мусить бути. Маєте тут завядомєнє і... бувайте здорові!

Ніколи навіть Пекному не снилось, що його власне прізвище є для нього найбільшою небезпекою і що саме воно стане спірною точкою у справі національної приналежности і язичком статистичної рівноваги.

— — — — — —

Від того почалось Пекнове нещастя. Він знав, що його хрестили в церкві, а тепер раптом кажуть ходити до костела. Пекний почав недовіряти свому здоровому розумові... В неділю перейшовся попри костел... завагався, ввійшов. Не зрозумів ні слова... не вчився латини в гімназії. Пішов під церкву.... Оглянувся сюди-туди, щоб хто не побачив (біда не спить!) і ввійшов до середини. Люди почали оглядатись і дивуватись, як то Пекного без свяченої води і кропила перехрестили на Яна. Втік Пекний і не знав, куди йти... В ночі приснилось йому, що він стоїть під жидівською божницею і киваеться над „завядомєнєм“ як жид над талесом.

— — — — — —

Було колись за Дунаєм, Іван Карась на похміллі зробився за одну ніч Урханом. Але жінка витовкла йому похмілля з голови.

Але це було над гарним тихим Дунаєм і за панування турецького султана в „добі освіченого абсолютизму“.

Гіякинт Брунька.

ПАРИЖ. Париж — Будапешт 2:1 (1:0). На цих змаганнях було 25.000 глядачів. Це перша перемога паризької дружини над мадярською. 29. ц. м. відбудуться в Парижі змагання Париж — Прага.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ У. С. Т. „ПРУТ“ У ДЕЛЯТИНІ.

Дня 15. XI. в салі Украйбанку в Делятині відбулися звичайні загальні збори У. С. Т. „Прут“ у Делятині. Зацікавлення загальними зборами слабе, бо на загальне число 68 членів явилося включно з виділом 40 членів.

Збори відкрив голова Т-ва п. Сербин, подаючи коротко головні напрямки праці у мин. році. Опісля збори приняли протокол з попередніх загальних зборів без змін. З черги поодинокі референти здавали звіти, кожний зі свого ресорту. Із звітів довідалися присутні про брак належного зацікавлення старшого громадянства спортовим життям нашої молоді, яка полишена сама собі. Доказом цього може послужити мала участь старших в імпрезах, улаштовуваних спортовим т-вом „Прут“ і тимсамим т-во позбавлене такої конечної матеріяльної піддержки. Дальше зі звітів пробивався песимізм і зневіра старшини, яка не могла опанувати розгнузданости й анархії поодиноких членів, що виломлювалися зпід спортової дисципліни. На жаль, і два члени виділу своїм поведенням причинились до того, що наново скомплетована дружина копаного мяча скоро розлетілася. Та все таки виділ намагався працювати і це йому навіть почасти вдавалося, бо при помочі кількох членів улаштовано: фестин, троє вечерниць і розіграно 3 мячеві змагання з дружинами, які належать до У. С. Союзу. Вислід розіграних метчів вправді випав на некористь „Пруту“, але всеж таки годиться підчеркнути змаг молоді до чимраз кориснішого висліду. Матеріяльний стан т-ва невідрадний: одинокий дохід т-ва — це членські вкладки, що їх не всі члени вплатили, бо на 68 всього 15 членів заплатило повну вкладку; а дохід зі спортових імпрез д. малий з огляду на малу фреквенцію.

Широка дискусія розвинулася над справою приналежности т-ва: чи має воно дальше лишитися при У. С. С., чи вступити до Стан. О. З. П. Н. У висліді дуже річевої дискусії рішено дальше лишитися в У. С. С., навязати з ним тісніший звязок, у Делятині заснувати Повітовий Союз, який мав би оснувати чи зорганізувати вже фактично істнуючі спортові т-ва чи гуртки в більших селах, як Лоєвій, Ланчині, Саджавці, Зарічу і Микуличині.

По ухваленні абсолюторії уступаючому виділові вибрано новий виділ з п. Сербином як головою.

Одно важне побажання до спортовців висказали збори, а саме, щоб на будуче свої імпрези і тимсамим також збори не почнали з 1-годинним спізненням.

—о—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Михайло Возняк: **У СТОЛІТТЯ „ЗОРІ“ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА (1834—1934).** Нові розшуки про діяльність його гуртка. Частина перша. Львів 1935. Накладом Богословського Наукового Товариства у Львові. Стор. 146. ф. 8°. Зміст: Передмова. — Григорій Ількевич як збирач пісень. — Ще до діяльности Маркіяна Шашкевича як фолькльориста. — Св. Тома Кемпійський у перекладі Івана Вагилевича з 1836 р. — З романтичного періоду фолькльорних зайнять Якова Головацького. — Кральодворський рукопис в українському письменстві.

Михайло Возняк: **У СТОЛІТТЯ „ЗОРІ“ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА (1834—1934).** Нові розшуки про діяльність його гуртка. Частина друга. Львів 1936. Накладом Богословського Наукового Товариства у Львові. Стор. 147—324, ф. 8°. Зміст: До джерел українського пісенного збірника Жеґоти Паулі. — Зміна поглядів Якова Головацького в його власному освітленні. — До характеристики М. Устіяновича. — Розвідки Івана Вагилевича про українську мову.

Іван Сорокатий: **ДО СКЛАДУ Й ПРИКЛАДУ.** Перша книжка нових віршів. Стор. 32. Ціна 40 сот.

Юра Шкрумеляк: **ГОСТІ З ВИФЛЕЄМУ.** Вертеп для хати і сцени. Стор. 16. Ціна 40 сот.

Юра Шкрумеляк: **ТРИ КНЯЗІ В ВИФЛЕЄМІ.** Найновіший Вертеп для хати і сцени. З додатком Дитячого Вертепу „Божі Пастушки“. Стор. 24. Ціна 50 сот.

Юра Шкрумеляк: **ВЕСЕЛИЙ ВЕРТЕП.** „Біда в мішку“. Стор. 16. Ціна 40 сот.

ЖУРНАЛИ.

НОВА ХАТА, двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Львів, 15. листопада 1936. Р. XII, ч. 22. Зміст: В. Січинський: Фабрична порцеляна VI. ст. — Ганддя Дмитерко: Тайний пласт перед війною. — Марія Омельченко: У Ніни Левитської. — Лідія Шишмановa: Пророчий сон. — Л. Б.: Ті, що відійшли. — М. Ч.: Українська еміграція у Канаді. — Покази народньої ноші. — М. Чапельська: Мистці митрополиту Андрею. — Л. Б.: Мати й дитина. Виховання в домашньому господарстві. — Д-р Софія Парфанович: Підготовка до злодарства. — Ніколи не запізно. — Ручні роботи. — Софія Русова: Мої спогади 1861—1879. — З нашого клюбового життя.

ВІСТИ МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ. Прага, жовтень 1936. Ч. 12-13.

Листопад — місяць Українських Інвалідів!

Ділом пошануйте память тих, що своїм зусиллям і терпінням поставили нас у ряд націй.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

МИКОЛАЇВ н. ДН.

18. XI. Катерина.

Великий Театр:

Середа, 18. XI. год. 7.30 веч. „Каваренька".

Четвер, 19. XI. год. 7.30 веч. „Відправа грецьких послів" і „Потрійний".

Пятниця, 20. XI. год. 7.30 веч. „Каваренька".

Кіна.

АПОЛЬО: „Їх троє".
АТЛЯНТИК: „Пан із міліонами".
ВАНДА: „Катруся" з Францішкою Ґаль: „Мужчини в небезпечному віці".
ГРАЖИНА: „Спокуса".
КАСІНО: „Ада, це не лицює".
КОПЕРНИК: „Під двома прапорами".
МАРУСЕНЬКА: „Юдель грає на скрипці".
МЕТРО: „Віктор чи Вікторія", „Ковбой міліонером".
МІРАЖ: „Хто останній цілує".
МУЗА: „Роз-Марі".
ПАКС: „Цирк Сарап" „Пат і Патахон".
ПАЛЯС: „Прокажена".
ПАН. 1) „Чу-Чін-Чав", 2) „Алі-Баба" і 40 робітників" з Анною Мей Вонг і Фрицом Кортнером.
РАЙ: „Малий моряк".
СВІТ: „Дочка джунґлів".
СТИЛЕВЕ: „Соната", ревія „Пікантний сосик".
ТОН: „Багряна квітка" з Ол. Кордою.
УТІХА „Пекло Китаю" та ревія.
ХИМЕРА: „Геройський форт Дуомон"

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Шікаго".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 18. листопада 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 19.25 „Богема" оп. Пуччінія, 21.55 Австр. композитори, розр. концерт, **Прага** (470,2) 16.50 Сонати Козелюга на скр., віол. і форт., 20.05 Концерт фільг. орх., **Париж** (1648) 18.30 Концерт симф. орх., 91.00 Лотиська музика. **Білгород** (437,5) 18.00 Сп. ресітал, 19,50 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 14.00 Розр. музика, 18.15 Бах-Моцарт. 20.00 Настроєва музика, 21.00 Розр. концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. твори Ліста, 20.00 Орх. концерт, **Мінхен** (405,4) 15.05 Концерт квартету, 19.00 Концерт солістів, **Будапешт** (549,5) 13.30 Концерт симф. орх., 17.00 Сольо на арфі, 18.00 Циг. музика, 19.20 Сп. ресітал, 20.20 Концерт оп. орх., **Мілянo** (368,6) 11.30 Розр. концерт, 12.40 Легка музика, 17.15 Форт. ресітал, 21.05 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 12.40 Легка музика, 17.15 Розр. концерт, 19.45 Розр. музика, 20.40 С/С Екваторе" оп. Папантія".

Четвер, 19. листопада 1936.

Відень (506,8) 17.25 Скрипка, 19.25 Розр. музика, 21.00 Вечір одноактівок, 22.20 Балетова музика, **Братислава** (298,8) 18.10 Сп. ресітал, 19.25 Російські нар. пісні, **Брно** (325,4) 15.45 Нар. пісні, **Кошиці** (259,1) **18.00 Спів. ресітал Остапчук-Наумєнкової**, **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. квартет, 20.20 Нотакові пісні, 22.15 Орх. концерт, **Париж** (1648) 12.00 Легка музика, 18.00 „Ле Фем Савант" ком. Молієра, 21.00 Спів, форт., 21.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13.15 Сп. ресітал, 19.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 10.00 Нар. пісоньки, 16.30 Віденські мельодії, 17.00 Сучасна музика, 17.30 Китиця німецьких танців, 19.15 Двофорт. музика, 20.10 Пять музик грає до танцю, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 21.00 Вечір гарної музики, **Мінхен** (405,4) 10.00 Нар. пісні, 16.30, 18.00 Концерт, 19.20 Соната ф-моль „Апасіоната" Бетовена, **Будапешт** (549,5) 12.05 Клярнет, форт., 13.30 Циг. музика, 18.45 Сальон. музика, 21.50 Циг. музика, 22.35 Оп. орхестра, **Мілянo** (368,6) 11.30 Розр. концерт, 17.15 Сопран і баритон, 19.45 Розр. музика, 21.00 „Лукія з Лямермуру" оп. Доніцетія, **Рим** (420,8) 12.40 Розр. музика, 17.15 Камер. музика, 21.00 Скрипка, 22.30 Танк. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 18. листопада 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл. 11.30 Для молодших дітей: Зимовий сон звірят і рослин; Музика з гр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Симфонія з гр. пл., 12.40 Улаштування сільської кухні, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Легка музика з ґр. пл., 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Качьман: Фортісімо, попурі з гр. пл., 15.45 Технічна скринька, 15.55 Великі співаки у пісонці, гр. пл., 16.10 Діти у кіні, трансм. з рисункової фільми для дітей, 16.30 Концерт орх., 27.00 Образки з життя КОП-у 17.15 Концерт солістів, Марія Дідур-Залуська спів, Іван Раковський віоля д аморе, форт., 17.50 Польський мандрівник у Камеруні, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Твори на кінових органах, із гр. пл., 18.40 Із життя львівської акад. молоді. 18.50 Зимова охорона ростин у полі, 19.00 „Пан Віце" новеля Вол. Пежинського, 19.20 Від репортера до кольпортера (Як роблять газету). 19.40 Мішаний концерт: Смичкова орхестра, Евг. Стебельський тенор, форт., 20.20 „Пять хвилин страху" експериментальний скеч, 20.35 Хвилина бюра студій, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт у вик. Шури Черкавського, 21.30 21.30 Концерт із нагоди нац. свята Латвії, 22.00 Танкова музика; у перерві в год 22.55 Останні вістки.

Четвер, 19. листопада 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Муз. поранок для молоді всел. шкіл: орх., Бендер спів, хор, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Концерт сальон трія, 12.40 Піскуванням торфів до поправи лук, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Данів хор у своєму репертуарі, гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 форт. музика з гр. пл., 16.20 Над альбомом почт. марок, 16.35 Концерт орх. мандолістів, 17.00 Рідний дім поза домом, 17.15 Камер. концерт, 17.50 З історії і життя театру, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Геройський мотив з гр. пл., 18.50 Актуальна гутірка, 18.35 „Палата на колісцях", 19.00 Театр Уяви: „Субстанція Ікс" М. Папеша, в перекладі, 19.40 Нар. і сальон. музика з гр. пл., 20.30 Варшавський університет, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Г. Мельцер: Симф. орх., фортепіян, Лозинська, спів, 22.10 Гр. пл. для знавців, 22.40 До танку, орх., 23.00 Танкова музика.

Радіокутик.

ПРЕМІЄРА ТЕЛЕВІЗІЇ В ЛЬОНДОНІ.

Після багатомісячних проб льондонська телевізійна стація почала надавати програми, призначені для власників телевізійних приймачів.

2. листопада в год. 16.00 перед телевізійним обєктивом висильної стації стали по черзі: міністер пошт, предсідник телевізійного комітету і директор англійської радіофонії. Після вступних промов надали телевізійну хроніку актуалій. В часі перерви на телевізійному екрані появився оптичний сиґнал перерви у вигляді щиту годинника з написами, про дальші частини програми. Потім — коротка кабаретова програма, з виступами перших телевізійних „зірок".

Телевізійні програми покликали вже до життя нові фахи: телевізійного декоратора і характеризатора. Удосконалення техніки передачі образів уможливило застосувати просту характеризацію при якій лише змінюється шмінкою природні риси обличчя артистів.

Програми телевізійної стації доходять у промірі на 100 км. Крім чинних віддавна публичних сприймальних точок, постійно збільшується кількість індивідуальних власників телевізійних приймачів.

Англійський промисл випустив уже 10 моделів телевізійних приймачів призначених для домашнього вжитку. Ціна їх вагається тепер в межах від 2.000 до 3.000 зол. Дорожчі моделі мають одночасно нормальні радіові приймачі, що дають можливість відбирати нормальні радіофонічні програми на хвилях від 15 до 2.000 м.

Як запевняють представники нового телевізійного промислу, ціна телевізійних приймачів у випадку серійної продукції буде значно знижена і імовірно вже в недалекому майбутньому телевізійний приймач буде доступний для більшої кількости радіослухачів.

Строєння телевізійного приймача, не дивлячись на складну його конструкцію (яких 20 лям) є дуже просте.

Тільки оголошуючись у

„ДІЛІ"

можете успішно продати, купити або заміняти реальність.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.93—89.50, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долари канадійські 5.31 — 5.28, Фльор. гол. 287.90 — 286.20. Франки фр. 24.77 — 24.63, Франки швайцарські 122.40—121.60, Фунти англ. 26.04—25.88, Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.70—17,20, Кор. дан. 116.29—115.45, Кор. норв. 130.73 — 129.75, Кор. шв. 134.28 — 133.30, Ліри італ. 25.20—24.60, Марки фінл. 11.47—11.00, Марки нім. 114 — 107, Шил. австр. 95.50—95. Марки нім. срібні 122—115.

Акції.

Банк Польський, 111.50, 112, Цукор 30.30, Лільпоп 14.50, 14.25, Норблін 63.50.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 65, серії 80, 2 ем. 64.56, 5 конв. 52.50, 6 дол. 69.75, 4 прем. дол. 46.75, 47, 7 стаб. 473, купон 43.07.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—54, 4 прц. Л. З. Бк Г. 40—43. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 42—45, 4 прц. ТКЗ. 39—41, 4 і пів прц. ГТКЗ. 41—44, 4 і пів прц. БГК. 61—65, 4 прц. БГК. 61—65.

Долярівка 46—48, 3 інвест. 1. ем. 65—67, 3 інвест. 2 ем. 65.50—67.50.

Збіжжя.

Львів, 17. XI.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	23.75—24.00
Пшениця збор. червона	23.00—23.25
Пшениця біла	23.25—23.50
Пшениця зб.	22.75—23.00
Жито шт. І	17.75—18.00
Жито шт. ІІ.	17.50—17.75
Ячмінь одн.	20.25—20.50
Ячмінь на мливо	19.50—19.75
Ячмінь паст.	18.75—19.00
Овес шт. І. незадощений	15.00—15.25
Овес шт. І. А легко задощ.	14.50—14.75
Овес шт. ІІ. незадощений	14.50—14.75
Овес шт. ІІ. А легко задощ.	13.75—14.00
Бобик	17.50—18.00
Гречка на мливо	21.75—22.25
Ріпак озимий	45.00—46.00
Мука пшенична ст. ґат. І в.	40.00—40.50
Мука пшен. ст. ґат. І А	39.00—39.50
" " ґат. І Б	38.50—39.00
" " ґат. І Ц	37.00—37.50
" " ґат. І Д	35.00—35.50
" " ґат. ІІ А	34.50—35.00
" " ґат. ІІ Б	34.00—34.50
" " ґат. ІІ Ц	33.75—34.25
" " ґат. ІІ Д	32.50—33.00
" " ґат. ІІ Е	30.50—31.00
" " ґат. ІІ Ф	29.00—29.50
" " ґат. ІІ І	26.50—26.75
Мука пшенична паст.	15.75—16.25
Мука пшенич. разова до 95%	26.25—26.75
Висівки житні	10.25—10.50
Висівки пшен. грубі	11.00—11.50
Висівки пшен. середні	10.00—10.75

Інші курси незмінені.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 17. ц. м.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко ваґон-стація заладовання:

	льоко ст. заладов.:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	22.25—22.75
Жито збір. 694 гр/л. 3%	16.00—17.00
Ячмінь пашн. 621 гр/л. 4%	17.75—17.85
Овес легко задощ. 444	13.50—13.75
Овес не задощ. 456	13.75—14.00
Гречка 10%	18.00—18.50
Кукурудза жовта	14.50—14.75
Кукурудза червона	16.00—16.20
Коноп. сім'я	31.00—31.25
Соняшникове сім'я	31.25—31.50
Насіння лену 95%	41.00—42.00
Фасоля корона руч. в. з м. 42	51.00—52.00
Фасоля „Різен" руч. виб. з м.	41.00—42.00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	38.00—39.00
Фасоля мальц. спец. ручно вибир. в міш.	40.00—44.00
фасоля краса рафована	24.00—26.00
Фасоля цукр. ручно виб.	30.00—31.00
Конюшина червона	100—105
Конюшина вільна від каняники	115—120
Конюшина вільна від каняники 96 проц. чистоти	120—125

Пшениця дальше подорожіла. На фасолю збут тяжчий і тому ціна впала. Ціни інших родів не змінені. Тенденція назагал звишкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 17. листопада п. р. кооперативам платить за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок 1 без опакування	2.80 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.85 "
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.85 "
1 л. молока	0.19 "
1 к. яєць	4.70—4.80 "

Тенденція на масло, молоко та яйця сильна.

ПТИЦЯ

Маслосоюз повідомляє, що з дн. 17. XI. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахосикарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., повногруді, вовсім товсті	
Індики І. кл., повногруді, вовсім товсті	0.95 зол.
Курята І. кл. біло й жовтоніжки, без острішок, до ваги 1.50 кг.	0.85 "
Кури І. кл., товсті без остріг, без вапняку на ногах, щойно від 1.80 кг. вгору	0.85 "
Качки товщеві І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 "
Слабших сортів від вище	0.85 "

не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На викуп решти паїв „Українського Городу" зложила через Адм. „Діла" п. Ольга Шухевич, Тишківці 10 зол. і кличе: 1) Стефана Юстеревича, Вибранівка п. Вибранка, 2) Марію Пелехову — Городенка, 3) Софію Поращукову — Городенка. П. І. Гречух, Струтин Нижний зол. 2.—

КУПНО-ПРОДАЖА

НАШЕ МЕШКАННЯ — наша прикрасть. Фіранки, декорації кімнат за безцін. Фрайліх. Сикстуська 21. 2679

ЗОЛОТІ та срібні вироби, перстені, шлюбні обручки тощо продає дешево славнозвісна католицька фірма ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, площа Марійська ч. 5. Полагоджує всякі направи. 3032 5—

ХРИСТІЯНСЬКА КОНФЕКЦІЯ для Пань поручає костюми і плащі вже від 36 зол. Львів, Ринок 26 у крамниці Ендеоп. 2996

НЕДОСТАЧІ ПАНІ в біллю доповнить знаменито Фабрика „АСТРА", Львів, СИКСТУСЬКА 2. Стройні кольорові з батисту сорочки 1.95, в вовсюку 2.35, нічні сорочки довгі 2.90, теплі реформи 1.00, теплі комплети 2.60 та ін. 2912

МЕШКАННЯ

ШУКАЮ станції з харчем для двох студентів від 1. XII. Зголошення негайно і з умовами: Управа школи Янчин (Ланци), льоко. 3074

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ДО СПОЖИВЧОЇ крамниці прийму експедієнтку зі Львова. Зголошення до Адм. „Працьовита". 3065

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 8—10

ОГОЛОШЕННЯ.

Фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини

Новацький

Львів, Пілсудського 17
Тел. 235-21.
620 12-38

MAG Nr. 2

(НЕ ФАРБА) привертає Вашому волоссю первісний **колір**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.